Üniversitelerde Yapay Zekâ Kullanımı: Etik, Hukuk ve Kurumsal Yönetişim

Av. Arb. İrem Pekin · Bilişim ve Veri Hukuku Uzmanı

60 dakikalık, örnek olaylarla desteklenen bir workshop öneriyoruz: üniversitelerde yapay zekâ kullanımını etik sorumluluk, hukuki çerçeve ve kurumsal yönetişim boyutlarıyla ele almak.

Amaç ve gerekçe

Yapay zekâ; eğitim, araştırma, ölçme ve değerlendirme ile idari süreçlerde yeni olanaklar sunarken üniversitelerin sorumluluklarını da yeniden düşünmesini gerektiriyor. Bu workshop şu soruya odaklanır: **Üniversiteler yapay zekâ kullanımını akademik özgürlüğü ve yenilikçiliği destekleyen, hakları ve akademik dürüstlüğü gözeten bir çerçevede nasıl yönetebilir?**

• **Hedef kitle:** Üniversite yöneticileri, akademisyenler, araştırmacılar, öğrenciler; hukuk, bilgi işlem ve kalite birimleri.
• **Format:** 60 dakika; sunum, örnek olay değerlendirmeleri ve kapanış tartışması. Ön bilgi veya teknik kurulum gerekmez.
• **Yaklaşım:** Kullanım senaryolarından etik ve hukuki risklere, risklerden uygulanabilir kurumsal çözümlere.

Kullanımdan kurumsal yönetişime

Kullanım alanını tanımla → Riskleri değerlendir → Kuralları belirle → İzle ve güncelle

1 · Kullanım alanları	Eğitim ve öğretim, araştırma, ölçme ve değerlendirme, idari süreçler.
2 · Etik ve hukuk	Akademik dürüstlük, kişisel veriler, fikrî haklar, şeffaflık ve sorumluluk.
3 · Kurumsal yönetişim	Kurum politikası, görev ve yetkiler, insan denetimi, izleme ve güncelleme.

Üniversite yaşamından tartışma başlıkları

Akademisyenlerin kullanımı: Araştırma ve yayın hazırlığında doğrulama, kaynak kontrolü, kullanımın beyanı ve gizli bilgilerin korunması.

Öğrencilerin kullanımı: Ödev ve sınavlarda izin verilen kullanımın sınırları, öğrenme sorumluluğu ve değerlendirmede adalet.

Kurumsal kullanım: Üçüncü taraf araçların seçimi, veri paylaşımı, karar süreçlerinde insan denetimi ve hesap verebilirlik.

Program

Dakika	Bölüm	Odak
0-5	Üniversitelerde yapay zekâ dönüşümü	Eğitim, araştırma ve idari süreçlerde değişen kullanım alanları.
5-15	Akademisyenlerin ve öğrencilerin yapay zekâ kullanımı	Kullanım senaryoları; akademik dürüstlük, doğrulama ve şeffaflık.
15-30	Hukuki çerçeve: Üniversiteleri ilgilendiren mevzuat	Kişisel verilerin korunması, fikrî haklar ve yükseköğretim mevzuatı bağlamında sorumluluk başlıkları.
30-40	Etik riskler ve gerçek hayat örnekleri	Yanlış veya uydurma çıktılar, önyargı, mahremiyet ve değerlendirmede adalet üzerinden örnek olaylar.
40-55	Üniversitelerde yapay zekâ yönetişimi ve üniversiteleri bekleyen yeni düzenlemeler	Kurumsal politika, görev paylaşımı ve denetim; gelişen düzenlemelere hazırlık ve uyum yaklaşımı.
55-60	Çözüm önerileri ve kapanış	Öncelikli kurumsal adımlar, temel çıkarımlar ve kısa katılımcı değerlendirmesi.

Konuşmacı, kazanımlar ve ihtiyaçlar

Av. Arb. İrem Pekin
Bilişim ve Veri Hukuku Uzmanı

Katılımcı kazanımları

1. Üniversitelerde yapay zekâ kullanım alanlarını ve akademisyenlerle öğrencilerin karşılaştığı temel riskleri ayırt eder.

2. Etik ve hukuki değerlendirmede kişisel veriler, fikrî haklar, şeffaflık ve akademik dürüstlük başlıklarını tanır.

3. Örnek olaylar üzerinden insan denetimi ve kurumsal sorumluluk ihtiyacını değerlendirir.

4. Yapay zekâ politikası ve yeni düzenlemelere hazırlık için öncelikli kurumsal adımları belirler.

Önerilen çıktı: İzin verilen kullanım, veri paylaşımı, beyan, doğrulama ve sorumluluk başlıklarını içeren bir kurumsal yapay zekâ politikası için başlangıç çerçevesi.